

Detta är ett nyhetsbrev från Länsstyrelsen Skåne

Landsbygdsnytt nr 1 2024

Nyhetsbrevet ges ut från oss på Landsbygdsavdelningen. Här lyfter vi de frågor som är aktuella just nu. Det är allt från djurvälstånd, jordbrukarstöd, aktuella kurser och rådgivningar, till tips om olika investeringsmöjligheter vi kan ge stöd till. [Klicka här för att läsa brevet i din webbläsare](#)

Trevlig läsning!

Innehåll:

- Ledaren, landsbygdsdirektör Åsa Lindberg
- Lätt att göra allemansrätt
- Jordbrukarstöd 2024 & Grundvillkor
- Stöd att söka 2024 - bevattningsdammar & energiskog
- Håll koll på de olika stödets ansökningstider
- Unna dig kostnadsfria rådgivningar i vår
- Ansök om Klimatklivet
- Rovdjursavvisande stängsel
- Tänk om jag möter vargen...?

LEDAREN

Stärkt civilberedskap

**Viktiga steg för att säkra livsmedelsproduktion
och hantera klimatförändringar**

Utredningar om stärkt svensk civilberedskap levereras Landsbygdsnytt nu nästan på löpande band. Är man en otålig själ önskar man att allt skulle gå snabbare och en och annan har nog tänkt ”hur svårt kan det vara?”.

Åsa Lindberg,
Landsbygdsdirektör
Länstyrelsen Skåne

När en utredning är levererad blir det upp till våra politiker att slå fast vilka delar av alla förslag som ska omvandlas till lag och till konkreta förändringar. Att primärproduktion av livsmedel är av avgörande betydelse för samhällets robusthet är självklart. Samt att vi är beroende av insatsvaror som drivmedel, handelsgödsel, växtskyddsmedel, utsäde och proteinfoder för att kunna producera. Skulle brist uppstå samtidigt som landet har höjd beredskap kan till exempel ransonering behöva införas. Mer om detta när beslut finns kring hur det ska gå till rent praktiskt. Samtidigt som vi ska förbereda oss för kris och krig måste vi anpassa oss till ett annorlunda klimat. Här finns ingen anledning att vila på hanen.

Inför ett förändrat klimat – vad kan du göra redan nu?

Vi vill återigen slå ett slag för det man kan göra för att klara ett förändrat klimat. För att undvika de negativa effekterna av allt tätare torrperioder kan man till exempel säkra upp vattentillgången med en bevattningsdamm. Skåne har fått lejonparten av alla medel för stöd till bevattningsdammar men hittills har få ansökningar kommit in och därmed riskerar pengarna att bränna inne. Vi på Länstyrelsen svarar mer än gärna på frågor om du går och grunnar på om detta kan vara något att satsa på. Sen kommer det såklart vara alltför mycket vatten ibland och vatten på fel ställen. För att säkra skörden och minska risken för okörbara fält kan du även söka stöd för att investera i en bättre dränering. Eller så bygger du ett tak till din gödselbehållare så att du behåller kvävet. Även här finns det investeringsstöd att söka. Mer om alla investeringsmöjligheterna i detta nummer av Landsbygdsnytt.

ARTIKLAR NR 1 2024

Lätt att göra allemansrätt!

Vill du hjälpa till att göra rätt och sprida budskapet? Följ Naturvårdsverkets kampanj som startar vecka 18.

Genom att visa hänsyn till djur och natur samt markägare och andra människor i naturen tar vi hand om och värnar allemansrätten. Om vi alla vet hur vi ska agera i naturen, på olika platser och i olika situationer, är det enkelt att göra rätt. I arbetet med att sprida kunskap om allemansrätten behöver många bidra, myndigheter, intresseorganisationer, föreningar, skolan, besöksnäringen, markägare med flera. Naturvårdsverket välkomnar därför att många informerar om allemansrätten. Ta del av deras material och sprid ordet – Lätt att göra allemansrätt!

Jordbrukarstöden 2024

JORDBRUKARSTÖD & SAM-INTERNET

Du kan nu söka jordbrukarstöden i SAM-internet. Vissa regler för precisionsjordbruk har ändrats och förtydligats, och flera grundvillkor börjar gälla 2024.

Stödnyheterna handlar framförallt om regler för ersättningen för precisionsjordbruk-planering. Där har det blivit tydligare vilka uppgifter som ska finnas i växtnärbalansen. Tänk också på att om du har mer än en produktionsenhet (gård) utan gemensam drift behöver du göra en växtnärbalans för varje produktionsenhet.

Markkartering

Kraven på markkartering har förändrats så att den som helhet ska ha minst ett jordprov per hektar, alltså inte enskilda skiften. Och det är bara skiften där du söker precisionsjordbruk – planering som behöver vara med i markkarteringen.

Zon runt dräneringsbrunn

Under 2023 fick vi frågor om bevuxen zon runt dräneringsbrunnar. Jordbruksverket har förtydligat villkoren i år. Det är dräneringsbrunnar ovan mark med ytvattenintag som kräver dräneringsbrunn, och växtligheten på den bevuxna zonen ska till största delen bestå av vallgräs. Zonen ska vara sådd eller redan bevuxen i samband med huvudgrödan och ligga obruten till och med 31 december.

I stödet för vårbearbetning kommer en nygammal regel tillbaka i liknande form. Det handlar om att du inte får sprida växtskyddsmedel som avdödar växtlighet på marken förrän efter 31 december.

Renrasiga djur

För stödet för hotade husdjursraser förändras kraven på hur du visar att djuren är renrasiga. Åtagandet delas upp i två delar: fjäderfä respektive nötkreatur, får, grisar och getter.

Sista dag att söka 11 april

Du söker alla jordbrukarstöd i tjänsten SAM-internet som du når via Jordbruksverkets webbsida.

GRUNDVILLKOR

De flesta grundvillkor är oförändrade jämfört med 2023. Det finns en del villkor som var undantagna 2023 och som börjar gälla 2024. Det är villkor som handlar om skydd av våt- och torvmark, krav på växtföljd och villkoren för miljötor.

Följande grundvillkor börjar gälla i år.

Skydd av våt- och torvmark

Detta grundvillkor handlar om vad du får göra på torvmark. Du berörs av grundvillkoret om du har torv på din jordbruksmark och som finns på SGU:s torvkarta. När du gör din ansökan i SAM Internet kommer du att kunna se vilka block som har torvmark. För att se var på blocket det finns torv behöver du gå in på torvkartan, www.sgu.se

Krav på växtföljd

Grundvillkoret om växtföljd innebär att det finns begränsningar när det gäller hur många år i rad du får odla samma gröda på marken. Kravet på växtföljd gäller alla ettåriga grödor på åkermark i hela landet.

Grundvillkoret gäller inte dig som har:

- certifierad ekologisk produktion
- mindre än 10 hektar åkermark om du räknar bort permanenta grödor och permanent gräsmark
- mer än 75 procent av din jordbruksmark med vall, permanent gräsmark på åkermark och/eller betesmarker och slätterängar
- mer än 75 procent av åkermarken som vall, träda, odling av baljväxter eller en kombination av dessa.

Miljötor

Om du omfattas av krav på miljötor ska du ha minst fyra procent av din åkermark som miljöta. Miljötorna får inte användas för produktion.

Grundvillkoret gäller inte dig som har:

- jordbruk inom skogsundantaget
- mindre än 10 hektar åkermark om du räknar bort permanenta grödor och permanent gräsmark
- mer än 75 procent av din jordbruksmark med vall, permanent gräsmark på åkermark och/eller betesmarker och slätterängar.
- mer än 75 procent av åkermarken som vall, träda, odling av baljväxter eller en kombination av dessa.

INFORMATION OM GRUNDVILLKOR PÅ JORDBRUKSVERKETS WEBBSIDA

Stöd att söka 2024

INVESTERINGSSTÖD TILL BEVATTNINGSDAMMAR

Med ett förändrat klimat kommer bevattning och dränering att spela en allt viktigare roll för utkomsten av våra skördar.

Växtsäsongen blir längre, med varmare väder och rikare nederbörd, men torrare somrar. Minskad sommarnederbörd och ökad avdunstning kan leda till vattenunderskott för flera grödor. Bevattning och dränering kommer att spela en större roll.

Investeringsstöd för att anlägga bevattningsdamm

Du kan få investeringsstöd för att anlägga bevattningsdammar. Stödet är 30 procent av de utgifter som ger rätt till stöd, men högst 750 000 kr i stöd per damm. Utgifterna ska vara lägst 200 000 kr och får ha fakturadatum och betaldatum tidigast den dag du skickar in din ansökan om investeringsstöd. Uttag av vatten för att fylla dammen ska vara anmält till länsstyrelsen eller godkänt av domstol före beslut om stöd. Anläggning av dammen kan också kräva tillstånd eller anmälan, beroende på var den ligger.

Läs om stödet på vår webbsida. Mejla gärna oss om du har frågor:

enheten.for.landsbygdsutveckling.skane@lansstyrelsen.se

LÄS MER OM INVESTERINGSSTÖD
TILL BEVATTNINGSDAMMAR

Sök stöd för investering till bevattningsdammar och till energiskog.

STÖD TILL ENERGISKOG

Just nu är det stor efterfrågan på flis för energiproduktion. Då passar det ju bra att du kan söka investeringsstöd för att anlägga energiskog. Välkommen att söka!

Salix, hybridasp & poppel

Du kan få investeringsstöd för att anlägga energiskog av salix eller hybridasp/poppel på åkermark, inklusive utgifter för inköp av plantor, plantering och skyddsstängsling. Stödet är 30 procent av de utgifter som ger rätt till stöd, men högst 2,4 miljoner kr i stöd under en treårsperiod. Utgifterna ska vara lägst etthundra tusen kr per ansökan och får ha fakturadatum och betaldatum tidigast den dag du skickar in din ansökan om investeringsstöd.

Samråd vid påverkan

Om odlingen av energiskog på åkermark väsentligt kan påverka naturoch kulturmiljön så ska du samråda med länsstyrelsen i ett tidigt skede. En anmälan om samråd gör du enkelt på Länsstyrelsens webbplats. Du kan också få gårdsstöd om du skördar salix minst vart tionde år och poppel/hybridasp minst vart tjugonde år.

Ansökningsomgångar

Stödet är öppet för ansökan under perioden 1 januari–30 april och 1 augusti–30 november 2024, med en budget på 1,2

miljoner kr per ansökansomgång.

Läs om stödet på vår webbplats. Mejla oss gärna om du har frågor.

enheten.for.landsbygdsutveckling.skane@lansstyrelsen.se.

Energiskog = skog som odlas på åkermark för utvinning av energi.

LÄS MER OM INVESTERINGSSTÖD TILL ENERGISKOG

Håll koll på de olika stödens ansökningstider

Många av våra stöd har ansökningssomgångar då du kan söka stöden. Men under en period mellan 1 maj och 31 juli i år är det stängt för vissa ansökningar och du kan inte söka dessa stöd.

Detta gäller för bland annat:

- Investeringsstöd för diversifiering
- Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter
- Investeringsstöd för kalkfilterdiken
- samt alla inriktningar inom Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft.

Stöden är öppna för ansökan 1 januari 2024 – 30 april 2024. Kommande ansökningssomgång öppnar igen 1 augusti 2024 – 30 november 2024. Välkommen med din ansökan!

Osäker på hur det ligger till för de olika stöden vi erbjuder? Läs mer på respektive stöds webbsida.

ANSÖKNINGSSOMGÅNGAR - VAD GÄLLER?

Rådgivningar

Foto: Nils Bergendal, på uppdrag av Länsstyrelsen Skåne

Bästa betesmarkerna!

Unna dig en rådgivning från oss

Vill du ha tips om hur du kan sköta dina betesmarker så att du gynnar natur- och kulturvärdena och samtidigt uppfyller villkoren i EU-stöden?

Länsstyrelsen erbjuder kostnadsfri rådgivning till dig som går i restaureringstankar eller som vill lära dig mer om vilken skötsel som lämpar sig för just din mark. Undrar du om det kan finnas några hotade arter på din mark och hur du i så fall kan anpassa skötseln för att gynna dem? Det kan till exempel gälla betestryck, slåttertidspunkt eller röjning av buskar. Rådgivningen anpassas efter dina frågor och funderingar och omfattar ett besök på gården av en erfaren rådgivare. Efteråt får du en

skriftlig dokumentation av besöket.

Målgrupp

Vi vänder oss till dig som är lantbrukare, markägare med jordbruksmark eller på annat sätt sysslar med skötsel av naturbetesmarker och ängar.

Låter detta intressant? Hör av dig!

Gör en intresseanmälan via formuläret på vår webbsida eller kontakta Björn Olsson, 010–224 15 43, bjorn.olsson@lansstyrelsen.se

INTRESSEANMÄLAN BETETSRÅDGIVNING

Biologisk mångfald - Greppas nya rådgivning

Vill du förbättra den biologiska mångfalden på din gård? Vill du plantera träd, buskrader eller lähäckar, eller anlägga skalbaggsåsar, småvatten och öppna diken, blommande trädor eller lärkrutor? Då passar Greppa Näringens rådgivning, ”Biologisk mångfald i åkerlandskapet”, dig!

Vi tittar på värdefulla natur- och kulturmiljöer som redan finns på gården och utifrån dessa kommer vi gemensamt fram till vad du kan göra för att skapa ännu mer mångfald. Vi fokuserar på enkla verktyg för att gynna den biologiska mångfalden.

Rådgivningen vänder sig till dig som har något av följande: minst 50 ha åker, minst 15 djurenheter eller rådighet över minst 10 hästar. Efter besöket får du en skräddarsydd plan för vilka åtgärder du kan arbeta med.

Planen anpassar vi till dina intresseområden och sådant som ligger just dig varmt om hjärtat. De bästa åtgärderna för biologisk mångfald är de som faktiskt blir gjorda!

Kontakt i Skåne:

My Rask, 010–224 11 29, my.rask@lansstyrelsen.se

Jenny Hansson, 010–224 14 89, jenny.hansson@lansstyrelsen.se

Kontakt i Blekinge:

Åsa Johansson, 010–224 01 91, asa.johansson@lansstyrelsen.se

Klimatsmarta investeringar 2024

2024 finns mer pengar än någonsin att söka inom Klimatklivet. Förutsättningarna är alltså goda att få stöd till sådant som sänker din verksamhets växthusgasutsläpp. Många lantbruk och landsbygdsföretag i Skåne har fått bidrag de senaste åren, så det finns gott om goda exempel att snegla på.

Halmpanna, elektrifiering av maskiner & biokolsproduktion

– Det har varit många kollegor inom lantbruket här och tittat, andra som har samma funderingar som jag hade, säger Markus Reslow på Östergård Kyckling om halmpannan de investerat i.

Stöd genom Klimatklivet ges till fysiska investeringar med god klimatnytta. Just konvertering av en värmepanna från olja till biobränsle är en vanlig typ av åtgärd.

– Den nya pannan har inneburit en ökad trygghet för oss. Om vi något år har brist på halm, så kan vi använda oss av träflis, berättar Markus Reslow.

Skånska lantbruk har även fått stöd till exempelvis biogasproduktion och elektrifiering av maskiner.

Biokolstillverkning och fjärrvärmesystem är två större typer av investeringar som fått stöd. Hos Skånefrö AB kombineras de två; överskottsvärme från biokolsproduktionen blir fjärrvärme.

– Vi vill hjälpa till med allt vi kan göra för ett bättre klimat och en bättre miljö. Inte för vår egen skull, utan för nästa generation, berättar Sven-Olof Bernhoff, VD för Skånefrö AB.

Minska växthusgasutsläppen

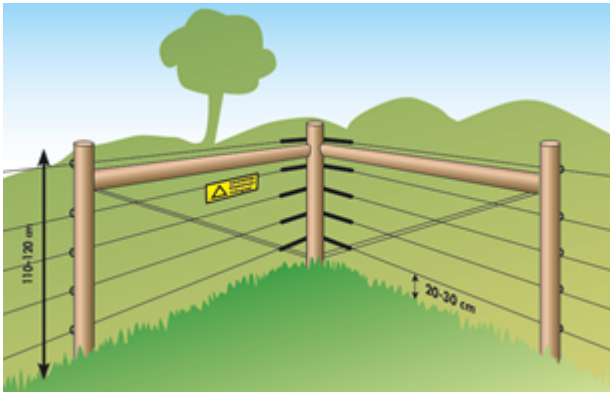
Även innovativa åtgärder som introducerar ny teknik eller nya produkter kan få stöd. Det viktiga inom Klimatklivet är att du kan visa att investeringen kommer att leda till varaktig minskning av växthusgasutsläppen.

Sök Klimatklivet!

Vänd dig till Länsstyrelsen om du vill veta mer om Klimatklivet. Besluten fattas av Naturvårdsverket som också hanterar pengarna. Nuvarande ansökningsomgång stänger 15 mars. De kommande två ansökningsomgångarna är den 3–11 juni och den 1–8 november.

[INFORMATION OM KLIMATKLIVET](#)

ROVDJURSAVVISANDE STÄNGSEL

Du kan fortfarande söka stöd för att sätta rovdjursstängsel på dina betesmarker och betesvallar. Efter årsskiftet kan du söka stöd ur viltskadeanslaget även för de marker som du tidigare kunde söka stöd ur landsbygdsprogrammet för att stängsla.

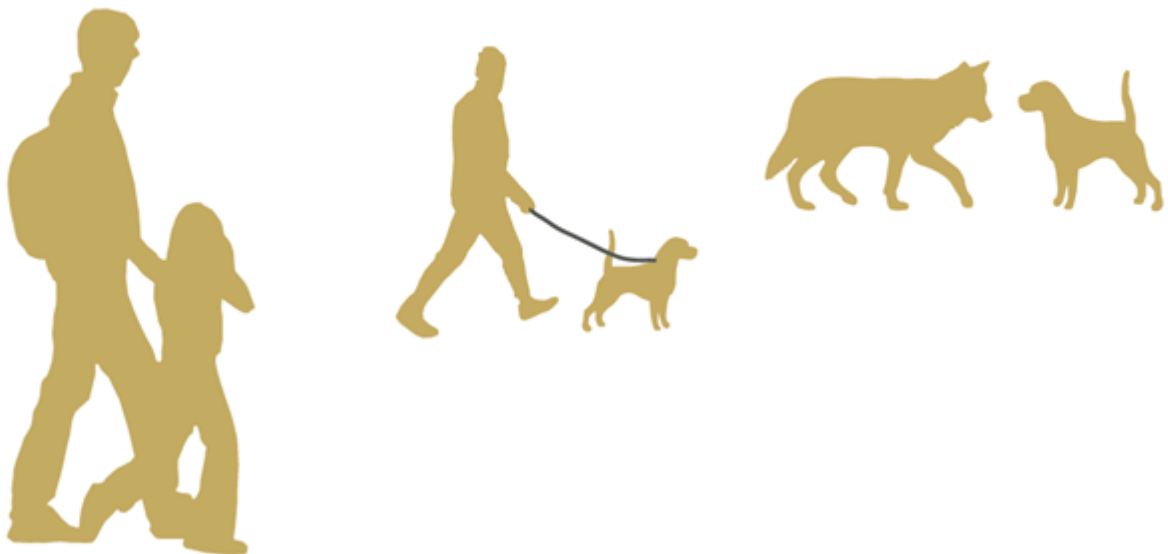
Om du vill uppföra rovdjursavvisande stängsel på din mark kan du söka stöd ur viltskadeanslaget. För att få stöd för den extra kostnaden för att göra stängslet rovdjursavvisande krävs att du bedriver näringsverksamhet med tamdjur och har möjlighet att använda den stängslade marken, och underhålla stängslet, i minst fem år. I första hand beviljar vi ansökningar för permanenta åtgärder till får- och getbesättningar, som är drabbade av rovdjursangrepp eller befinner sig inom vargrevir. Stöd lämnas till stängsel som är av typ som är godkänd av Länsstyrelsen och Viltskadecenter. Stödbeloppet är 50 kr per godkänd meter stängsel. Du kan söka ersättning för röjning vid ett befintligt stängsel en gång per år med fem kronor per meter.

Ansökan görs på blanketten ”Ansökan om bidrag för förebyggande av viltskada” som finns på vår webbplats.

www.lansstyrelsen.se/skane/stängsel

BLANKETT: ANSÖKAN OM BIDRAG FÖR FÖREBYGGANDE AV VILTSKADA

TÄNK OM ... JAG MÖTER VARGEN?

I takt med att vargstammen har ökat i såväl Skåne som i södra Sverige får vi ofta frågor om hur man bör agera om man stöter på en varg. För dig som är orolig och vill vara bättre förberedd finns några tips att ta till.

Möten med vilda djur

Möten som uppstår mellan djur och människor är alla unika i något avseende. Med tanke på att vilda djur är allmänt skygga och har välutvecklade sinnen, brukar de oftast ha lämnat området i god tid innan människan ens blir medveten om att de nyligen varit där. Skulle du stöta på ett stort djur ska du i första hand ta det lugnt och aldrig stressa eller förfölja dem.

Det är väldigt ovanligt att vilda djur visar aggression mot människor. I de få fall det sker är det oftast i samband

med att djuret är skadat eller känner sig hotat av en lösgående hund, exempelvis då de har ungar.

I takt med att vargstammen har ökat i såväl Skåne som i södra Sverige får vi ofta frågor om hur man bör agera om man stöter på en varg. Genom att förbereda dig mentalt och ha kunskap om vargens beteende, blir du bättre rustad för att förstå vad du kan förvänta dig i en mötessituation. Det gör att du kan tolka och läsa av situationen på ett bättre sätt. Detta kan både minska oron och leda till att mötet känns bättre.

För dig som är orolig och vill vara bättre förberedd finns några tips att ta till.

- Gör dig hörd, exempelvis genom att prata med någon eller gå ljudligt. Vargar har både skarp hörsel och ett gott luktsinne och undviker oftast kontakt med människor.
- Ge dig tillkänna. Om du ändå skulle möta en varg och den blir medveten om dig, ger den sig normalt av, oftast på ett närmast sävligt sätt. Skulle vargen inte ge sig av så ska du göra den uppmärksam på att du är där, hojta eller klappa händerna.
- Kalla in eventuell hund. Koppla hunden om den är lös och gör vargen uppmärksam på att du är där. Vargar och hundar är samma art och kan uppfatta varandra som lämplig partner eller konkurrent. Vargen kan därför bli så fokuserad på hunden att den först inte uppfattar dig.
- Gå från platsen
- Fortsätt gå även om vargen följer efter. Om vargen kommer närmare kan du vända dig om och ropa eller ryta, ta ett par steg mot den, klappa i händerna, göra dig stor och fortsätt gå därifrån.

Hundar i naturen – våren närmar sig

För att skydda vilda däggdjur och fåglar under den mest känsliga perioden då de har ungar har man som hundägare ett extra stort ansvar för att hundar inte springer lösa i naturen. Detta gäller från den 1 mars till den 20 augusti.

INFORMATION OM FÖRVALTNINGEN AV STORA ROVDJUR & KONTAKTUPPGIFTER

Om du möter varg

Mer information om möten med varg kan du läsa i foldern "Om du möter varg" på Viltskadecenters webbplats. Du kan även kontakta oss på Länsstyrelsen för rådgivning.

FOLDER "OM DU MÖTER VARG"

Skandobs

Rapportera gärna in observationer och spår av varg eller lodjur på Skandobs webbplats. Det finns även en app "Skandobs" som du kan ladda ner till din mobil.

SKANDOBS WEBBPLATS

KONTAKT

Ansvarig utgivare Åsa Lindberg, asa.lindberg@lansstyrelsen.se

Redaktör Kristina Larsson, kristina.a.larsson@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen Skåne, 291 86 Kristianstad, 010-224 10 00, skane@lansstyrelsen.se

Foto: MostPhotos - om inget annat uppges

[Tipsa fler om att prenumerera på vårt nyhetsbrev. Ge dem denna länk som går till prenumerationsidan.](#)

[Läs mer om hur Länsstyrelsen behandlar dina personuppgifter.](#)

Landsbygdsnytt ges ut fyra gånger per år till över 13 200 lantbruk och företagare på den skånska och blekingska landsbygden. Nyhetsbrevet ges ut från oss på Landsbygdsavdelningen och vi tar upp allt från djurvälstånd, godkända växtskyddsmedel, aktuella kurser och rådgivningar, allt om din SAM-ansökan, till tips om olika investeringsmöjligheter inom den Strategiska planen för EU's jordbrukspolitik 2023-2027 (CAP).

Länssstyrelsen
Skåne

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Klicka här för att
avregistrera din adress.

Skickat med Paloma